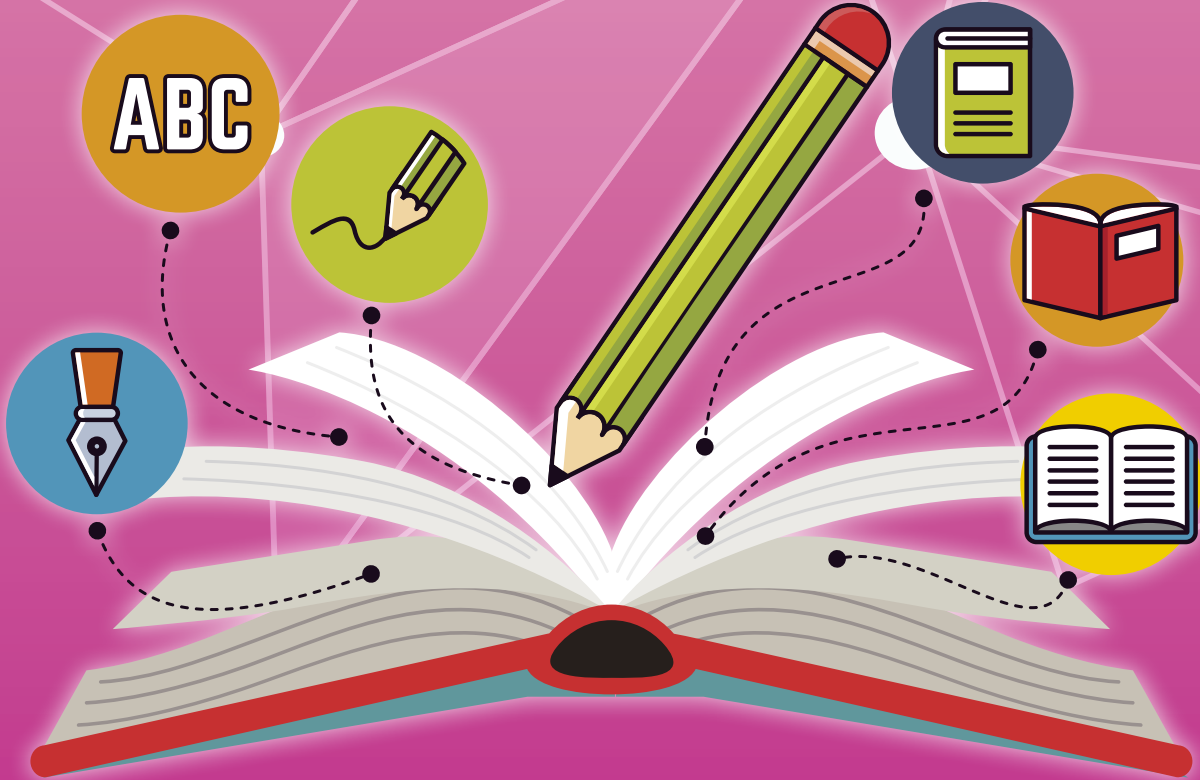

BURDUR
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKÇE

KAZANIM ETKİNLİKLERİ

1. Dönem kazanımlarını içermektedir.

1. T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.

Aşağıda virgülün kullanıldığı yerler verilmiştir:

- Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
- Sıralı cümleleri ayırmak için kullanılır.
- Ara söz ve ara cümleleri ayırmak için kullanılır.
- Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan öğeleri belirtmek için kullanılır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bu kurallara uymayan bir kullanım vardır?

- A) Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum.
- B) Yol otomobillere yasak olduğundan o da herkes gibi tramvaya biner, kimseyle pek ilgilenmezdi.
- C) Sema, merdivenlerden kızının sesini duyar duymaz, yerinden ok gibi fırlayarak merdivenlerden indi ve kapıyı kendisi açtı.
- D) Geçenlerde aile hekimimizle karşılaştım.
— Bugünlerde çok yoğunum, dedi.

2. T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder

Sözlü geleneğin en önemli temsilcisi ve aktarıcısı olan halk şairlerinin kadim bir geçmişi vardır. Bu bağlamda Türk halk şairliğinin kökleri Orta Asya'daki sözlü döneme dek uzanır.

Bu metinde altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Çoğu zaman bunun bir masal olduğunu unuttur, gerçek bir hikâye olduğuna kendimi inandırırđım.
- B) Bahar her geldiğinde insanların kalbi şefkat, sevgi, muhabbet ve birbirlerine karşı merhamet duyguları ile dolardı.
- C) Gönlü sevindirici haberlerle dolan insanlar çevresindekilere de bu hâllerini yansıtırlarmış.
- D) Çok eski zamanlarda kırlangıçlar insanlar arasında haberci kuş imiş.

3. T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.

- Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi araştırmaları yapan dünyanın önde gelen bilim insanlarından biridir.
- Üniversitede matematik okuyup mühendis olmak isteyen Fuat Sezgin, Prof. Dr. Helmut Ritter'in bir seminerine katıldıktan sonra bu fikrinden vazgeçerek bilim tarihi alanında eğitim almaya karar verdi.
- 2008'de İstanbul Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi'ni kurdu. Müze, alanında ilk; Almanya'dan sonra da dünyada 2. örnektir. Müzede Fuat Sezgin tarafından yazılan İslam'da Bilim ve Teknik adlı katalog eser bulunuyor. Bugüne kadar müze katalogu olarak yazılan ilk eser olan bu çalışma Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca olarak yayımlanmıştır.

Bu metinde Fuat Sezgin ile ilgili,

- I. Akademik hayatının şekillenmesinde başkasının etkili olduğu
II. Müze katalogu alanında eser veren ilk kişi olduğu
III. Yazdığı eserin tüm dillere çevrildiği

bilgilerinden hangilerine değinilmemiştir?

- A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III

4. T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

Almanya'da doğan mucit Johannes Gutenberg, elindeki metal ve ahşap tabakaları kullanarak yazılı metinle baskı hâline getirmeyi başarmıştır.

Verilen cümlelerin anlam bütünlüğü bozulmadan iki parçaya bölünmüş hâli aşağıdakilerden hangisidir

- A) • Almanya'da dünyaya gelen genç mucit uzun yıllar çalışmıştır.
• Çalışmalarının sonucunda yazılı metinleri bastırmayı başarmıştır.
- B) • Johannes Gutenberg Almanya'da doğmuştur.
• Yazılı metinleri baskı hâline getirmek için metal ve ahşap tabakalardan faydalanmıştır.
- C) • Gutenberg Almanya'da dünyaya gelmiştir
• Yıllarca yazılı materyalleri bastırmak için uğraşmıştır.
- D) • Almanyalı Gutenberg bir başarıya imza atmıştır.
• Elindeki ahşap malzemeleri kullanarak birçok kitabı bastırmıştır.

5. T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

On yaşında bir çocukken yaşadıklarımı anlatmak için yirmi yıl sonra evimde bilgisayarın başına oturdum. Nedense bu aralar hiç bitmek bilmeyen bir yazma sevdasına düştüm. - - -

Bu metin aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa yazar, yazma isteğinin gerekçesini belirtmiş olur?

- A) İnsan ne yazacağını bilir ama nasıl yazacağı hep bir sürprizdir.
- B) Yazma işi öyle kalemi eline alır almaz olacak bir iş değildir.
- C) Yazdıkça üstümden bir yük kalkmış gibi rahatlıyorum.
- D) İnsan çoğunlukla neyi okumak istiyorsa onu yazıyor.

6. T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder

. Dostoyevski'nin "Anlamdan çok, hayatı sevmeliyiz." dediği gibi ben de anlatmaktan çok hikâyeyi seviyorum. Okuyucuya her hikâyede yeni anlatım şekilleri, tekdüze olmayan bir dünya kurmak istiyorum.

Altı çizili ifadenin bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) İzlediklerimden ve etkilendiklerimden her zaman sonuna kadar yararlandığımı düşünüyorum. Sevdiğim yazarların kitapları gibi sevdiğim yönetmenlerin filmlerini de arşivlerim.
- B) Bana bu konuda en büyük ilham kaynağı olan yazar odur. Hiçbir kitabında kendini tekrar etmeyen, anlatıklarını her seferinde yeni bir çerçevenin içine yerleştiren biridir o.
- C) Kafamızdaki hikâye yalnızca kalemi elimize almamıza yarıyor. Ancak tamamen plansız olduğumu ve bir anda zincirlenen öyküler yazdığımı da söyleyemem.
- D) İnsan her yerde anlamlı bir şeyler bulabilir, anlamın kendisi olabilir. Belki uzaklarda keşfedilmeyi bekleyen bir dünya her zaman vardır ama kendi dünyamız da o kadar küçük değildir aslında.

T.8.3.21. Metnin içeriğini yorumlar.

10.

Koyun verdi kuzu verdi sütün verdi
Yemek verdi ekme verdi et verdi
Kazma ile döğmeyince küt verdi
Benim sadık yârim kara topraktır

Bu dizelerde,

- I. Ayrılık
- II. Endişe
- III. Güven

duygularından hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız III	B) I ve II
C) I ve III	D) II ve III

11. T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.

“Türk demek dil demektir. Millet olmanın en belirgin niteliklerinden biri dildir. Türk milletindenim diyen kişi her şeyden önce Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir kişi Türk kültürüne ve milletine bağlılığını öne sürerse buna inanmak doğru olmaz.” (Mustafa Kemal Atatürk)

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün dil ile ilgili düşünceleriyle örtüşür?

- A) Okulda her gün okul öncesi çocuklara çeşitli aktiviteler yaptırılmaktadır.
- B) Öğrenciler tek tek sınıfları gezerek kutlamayla ilgili duyuru yaptılar.
- C) Yarışmayı kazanmak için elinin altındaki butona hızlıca basmalısın.
- D) Kartını takıp bakiyesinde ne kadar para olduğunu öğrenmek istedi.

12. T.8.3.10. Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir.

İki düşünce arasında olumludan olumsuz düşünceye veya olumsuzdan olumlu düşünceye geçişi sağlayan ifadelere "düşüncenin yönünü değiştiren ifadeler" ya da "geçiş ve bağlantı ifadeleri" denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde düşüncenin yönünü değiştiren bir ifade kullanılmamıştır?

- A) O şehre yerleşmemesi için elimden geleni yaptım ama onu ikna edemedim.
- B) Ev tozdan geçilmiyordu oysa iki gün önce her yeri temizlemiştim.
- C) Yağmur çok da yağmıyordu buna rağmen üstü başı sırlıklam olmuştu.
- D) Bu işi ancak senin yapabileceğini başta öğretmenim olmak üzere herkese söyledim.

13. T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder.

. Cümlede yer tamlayıcısı; yönelme, bulunma ve ayrılma durum eklerini alan söz ya da söz öbekleridir. Ancak bu eki alan sözcükler cümleye zaman ve sebep anlamı kattıklarında zarf tamlayıcısı olurlar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kuralı örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Kardeşimle her pazar halı sahaya gideriz.
- B) İlkbaharda her yer tam da istediğim gibi oluyor.
- C) Bütün eşyalarını o evde bırakmıştı.
- D) Söyleyeceklerinin hepsini telefonda söyledi.

14. T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

. Bir olayın, bir gerçeğin ya da bir nesnenin niteliklerini öğrenmek, bilmek amacıyla onun özenli, planlı ve dikkatli bir şekilde ele alınıp gözetleme işine gözlem denir. Kişinin kendi duygu, düşünce ve davranışlarını incelemesi iç gözlem, bizim dışımızdaki varlıklara yönelik gözlemlerine de dış gözlem denir.

Buna göre aşağıda verilen gözlemlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Son günlerde bu dalgın ve içime kapanık hâlim herkesin dikkatini çekiyordu.
- B) Su yavaş yavaş kaynamaya başladıktan sonra taşı.
- C) Eve gediğimde bütün kitaplığı darmadağın gördüm.
- D) Kar iri iri yağıyor, bütün kapıların önünü kapatıyordu.

15. T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder

Şair şiirinde - - - - dille oynar. Onu evirir, çevirir ve bambaşka bir hâle getirir. Kelimelerin anlamlarını değiştirir, yeni anlamlar yükler. Bu yeni anlamlar asla - - - - bir şekilde oluşturulmaz. Bu anlamların dayandığı temeller sağlamdır. O kelimelerle oynamada aşınığa kaçmaz çünkü kelimelerin - - - - olduğuna inanır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sürekli - düzenli - cansız
- B) her zaman - kurallı - güçlü
- C) âdeta - gelişigüzel - canlı
- D) sık sık - doğru - etkili

16. T.8.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler

Amerika ile Meksika sınırına inşa edilen duvar, sanatsal faaliyetler için kullanılıyor. Bu duvarda bulunan çitlerin ve levhaların Meksika tarafına bakan yüzüne binlerce kişi tarafından resim yapılmaya başlandı. Duvarın yaklaşık 1600 metrelik bölümüne resim yapılması planlanıyor.

Bu metinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Duvarın Amerika tarafına bakan yüzüne resim çizilmediğine
- B) Duvarın boydan boya resimlerle süsleneceğine
- C) Duvarın iki ülkeyi birbirinden ayırdığına
- D) Duvarın sanat etkinliklerinde kullanıldığına

17. T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

. Kanıksama, bir şeyin çok duyulması ve tekrarlanması sebebiyle artık ondan etkilenmez duruma gelmektir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde kanıksama yoktur?

- A) Türkçesi varken yabancı kelimelerin kullanılmasına hepimiz alıştık.
- B) İşittiği kırıcı sözler karşısında artık duyarsızlaşmıştı.
- C) Her fırsatta bizi suçlamasına artık tepki vermiyoruz.
- D) Sana odaya izinsiz girmediğimi defalarca söylemiştim.

18. T.8.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler

Türkiye'nin "müze müze gezdiren" tek kartı müze kart ile bir yıl boyunca T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 300'ü aşkın müze ve ören yerini ücretsiz gezebilir, tarihte keyifli bir yolculuğa çıkabilirsiniz. Müze kartları uygarlıkların zevkleri, düşünceleri, inançları ve yaşam tarzlarını koruyan ve bu mirası geleceğe taşıyan müzeleri ücretsiz ziyaret etme olanağı veriyor.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Müze kart sadece Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzelerde geçerlidir.
- B) Müze kart kültür ve sanat meraklılarına avantaj sağlamaktadır.
- C) Müze kartları vatandaşlara uygun bir fiyatla verilmektedir.
- D) Müzeleri gezerken milletlerin tarihine ait izlere rastlanmaktadır.

19. T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge sayısı diğerlerinden fazladır?

- A) Havaalanındaki dükkandan bir kitap ve bir paket kurabiye alarak oturacak bir yer buldu.
- B) Adam yüzünde asabi bir gülümsemeyle son kurabiyeye uzandı.
- C) Bütün bunlar bardağı taşıran son damlaydı.
- D) Kurabiyeleri yavaş yavaş tüketirken kadının gözü saatteydi.

T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

20.

"Buralara apartmanlar dikilecekmiş." dedi, yaşlı işde. Bir ürperti, köklerimden başlayarak önce gövdeme, sonra dallarımın en körpe uçlarına kadar yayılıverdi. Çatlamış birkaç meyvem kopup yere düştüler. Kanınlarnı doyurmakla meşgul kuşlar, kanatlanıp dere kenarındaki karaağacı sarmalayan asmaya kadar ötüşerek gittiler. Sonra kaskatı kesildim. Isık çalan yel, bu defa yaprağımı bile kıpırdatamadı. Bir zamanlar derenin karşı tarafındaki yamaca serpilmiş yüzlerce fındığı hatırladım. Şimdi yerleri, yüzlerinde meymenet olmayan kocaman beton yığınlarıyla dolu...

Bu metinde altı çizili sözlerin ifade ettiği anlamlar aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Hareket edemez duruma gelmek
- B) Henüz büyümemiş, tazeliği üstünde
- C) Acıma duygusu, merhamet
- D) Korku, üşüme vb. yüzünden ani titreme

CEVAP ANAHTARI

1. D

2. D

3. B

4. B

5. C

6. B

7. B

8. B

9. A

10. A

11. B

12. D

13. B

14. A

15. C

16. B

17. D

18. C

19. B

20. C

